

●
NÄTUNIVERSITETET
●

2003

Innehållsförteckning

Lokala satsningar bygger Nätuniversitetets framgång 4

Väl satsade pengar

Fempoängskurser vanligast 6

Umeå universitet utreder studentnyttan 6

Jourbibliotekarierna jobbar kvällar och helger 7

Juridisk handbok 7

Kurs i barfota-TV 8

Pedagogik och lärprocesser 8

Tiopoängskurs i lärcentrautveckling 9

Distanshandbok och komigång-guide 9

Utvecklingen sätter fart i Lund 10

Luleå satsar på gemensam plattform 11

Flexwebben har vuxit 11

Barnskötare tar lärarexamen på distans 12

Handleder på webben 13

Karin tränar spanskt uttal 14

Samarbete och konkurrens

Tar ingengörsexamen på väg till sitt jobb 16

Är du lärare men vill bli magister? 16

Köket bra plats för laborationer 17

Fjärrstyrt laboratorium 17

Brygga till matematiken 18

Högskolan i Skövde gjorde sitt genombrott 19

Samordning och neutral arena

Kvalitetskriterier vägleder högskolor 21

Studenternas behov förändrar netuniversity.se 21

Lärcentra samlade på ny webbplats 22

Bevakar internationella tidskrifter 22

Populär portal utvecklas stegvis 23

Bok & Biblioteksmässan i Göteborg 23

Vårkampanj för kvinnor 30+ 23

Mentorer och adepter kopplas samman 24

Läkarstämman i Älvsjö fick besök 24

Uttal tränas i miljö som liknar dataspel 24

Ettårsdagen firades med knytkalas 25

Projekt Nätburen examination sprider goda exempel 26

Viktigt att lyssna på önskemålen 27

Kraftfältskonferens samlade 200 27

Tio lärosäten i nätverk 27

Faktadel 28

Summary 33

Lokala satsningar bygger Nätuniversitetets framgång

Nätuniversitetet är en framgång. Det visar alla uppslag och idéer som vi fick från högskolor och universitet inför denna skrift. Ändå har vi här bara kunnat visa en bråkdel av allt arbete som pågick under 2003.

När Nätuniversitetets första hela verksamhetsår 2003 är till ända kan vi konstatera att verksamheten totalt sett har varit mycket omfattande och förhoppningsvis till stor nytta för många studerande. Nätuniversitetet omfattar drygt 2.000 kurser och uppskattningsvis 70.000 kursplatser. Till dessa sökte drygt 140.000 studenter varav 55.000 gick en eller fler kurser. Drygt 70 stycken av utbildningarna omfattade 40 poäng eller mer.

Den satsning som gjorts på Nätuniversitetet har kraftigt drivit på IT- och Internetanvändningen med tillhörande flexibilitet i utbildning, både på distans och på campus. Det har enligt min mening också blivit ett ökat fokus på pedagogik och olika former av problem-baserat lärande. Många universitet och högskolor har stimulerat utvecklingen av olika stödfunktioner till såväl lärare som studenter.

Bibliotekarie på helgen

Den obligatoriska pedagogiska utbildningen av lärare som har införts verkar också ha fått en extra skjuts framåt genom den kraftiga utvecklingen mot allt mer av flexibelt lärande. Denna flexibilitet i utbildningen efterfrågas av många, inte minst yrkesverksamma del-

tidsstuderande och studenter med långa tidsavstånd till lärosätens campus. Ett exempel på ökad flexibilitet och servicenivå till studenterna är tjänsten "Jourhavande bibliotekarie" som initierats av myndigheten och som förtjänstfullt genomförts av lärosätena. Där får studenter möjlighet till avancerad bibliotekariehjälp utanför kontorstid, på kvällar och helger.

En miljard i omsättning

Satsningen på Nätuniversitetet har paradoxalt nog ökat både konkurrensen och samarbetet mellan lärosätena. Detta driver på strukturförändringen av den högre utbildningen. När de bästa campusförlagda utbildningarna omvandlas till nationellt IT-stödda distansutbildningar ökar samtidigt möjligheten till profilering av det enskilda lärosätet.

Ett flertal nya utbildningar verkar också ha kommit till stånd i samverkan, framför allt på magisternivå. Lärosätena delar på utvecklingskostnader och kompetens. Inom särskilt angelägna ämnesområden stöttas denna utveckling ytterligare genom bidrag från Myndigheten för Sveriges nätuniversitet. Huvuddelen av verksamheten drivs dock med lärosätens ordinarie anslag. Under 2003 omsatte Nätuniversitetet knappt

en miljard kronor varav 159 miljoner gavs till lärosätena i extra stimulationsmedel.

Den extra finansiella satsning som gjorts på Nätuniversitetet är av stort värde för kraften och legitimiteten i utvecklingen. Den teknik och pedagogik som används inom distansutbildning kan också nyttjas för att underlätta utvecklingen av den traditionella utbildningen. Det ger totalt en ökad flexibilitet i högre utbildning och utgör en allt större del av det totala utbudet.

Neutral arena

I utvecklingen av den IT-stödda distansutbildningen fungerar Myndigheten för Sveriges nätuniversitet som en samordnare och neutral arena vilket på många sätt bidrar till ett ökat erfarenhetsutbyte och samarbete mellan de svenska lärosätena. De insatser som görs på landets kommunala lärocentra och folkbibliotek har vid sidan av lärosätens ansträngningar också stor betydelse för att göra satsningen på Nätuniversitetet till den framgång som den hittills är!

MATS ERICSON
PROFESSOR,
GENERALDIREKTÖR

Väl satsade pengar

Under 2003 fick högskolor och universitet ett extra anslag på 159 miljoner för IT-stödd distansutbildning inom Nätuniversitetet.

Tillsammans med myndighetens 35 miljoner har detta visat sig vara väl satsade pengar. Tjänst som jourhavande bibliotekarie, kompetensutveckling och stöd för lärare, samt ett flexiblere kursutbud för studenterna är några exempel på vad som utvecklats under året.

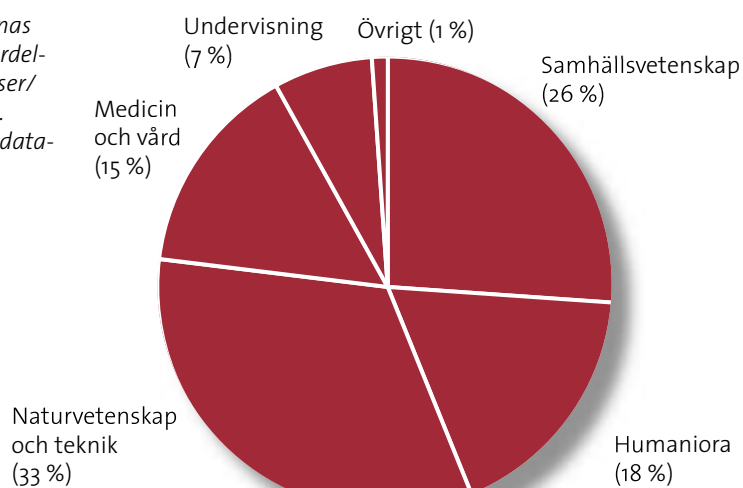

Fempoängskurser vanligast

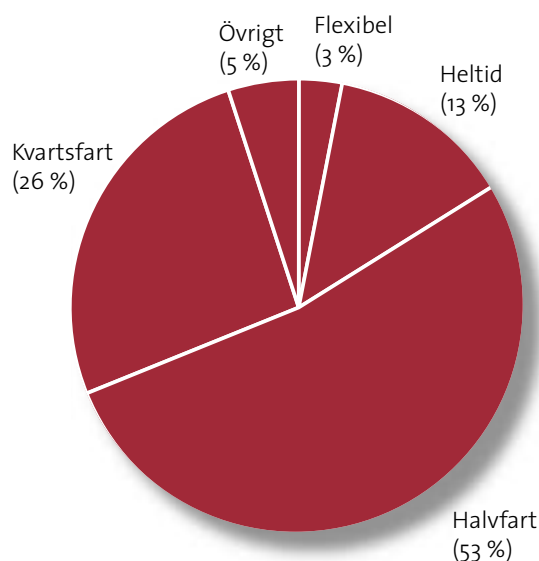
Mer än 2.000 kurser och program anmäldes till Nätuniversitetet av 32 universitet och högskolor under 2003. Merparten – drygt 1.300 – startade under höstterminen 2003, en ökning med runt 100 kurser jämfört med hösten 2002.

Fempoängskurser dominerade (61 procent av Nätuniversitetets totala utbud). Ett 70-tal program omfattade minst 40 poäng. Flest utbildningar gavs inom naturvetenskap-teknik (33 procent), följt av samhällsvetenskap (26 procent). ■

Ämnesområdenas procentuella fördelning (antal kurser/program) 2003. Källa: Juridiska databasen

Procentuell fördelning (antal kurser/program) av olika studietakter 2003. Källa: Juridiska databasen

Umeå universitet utreder studentnyttan

Centrum för utvärderingsforskning (UCER) vid Umeå universitet inledde i juli en treårig utvärdering av hur studenterna upplever nyttan av Nätuniversitetet och IT-stödd distansutbildning. Två rapporter

blev färdiga 2003. Den ena är en rapport om Nätuniversitetets webbplats ur ett användarperspektiv. De andra rapporten är en översikt av ekonomiskt stöd, kursutbud och antal sökande inom vård- och medicinområdet. Dessutom togs

ett utkast fram till en tredje rapport från UCER, en erfarenhets- och attitydundersökning där prefekter, kursansvariga, studenter och andra tillfrågats om synen på Nätuniversitetet och IT-stödd distansutbildning. ■

Var finns bibliotekarierna när man som bäst behöver dom? Många studerar på kvällar och helger. Därför har en ny tjänst haft premiär i september.

Jourbibliotekarierna jobbar kvällar och helger

Tjänsten jourhavande bibliotekarie hade premiär i september och fram till årsskiftet kom 337 studentfrågor via chatt och e-post.

Totalt har 21 jourbibliotekarier varit engagerade och gett studenter vägledning i informationssökning kvällar och helger. Hela projektet syftar till att undersöka möjligheterna att föra över högskolebibliotekens pedagogiska förhållningsätt i mötet med studenterna till en nätbaserad miljö.

En viktig del av förhållningsättet är att ge studenterna möjligheter att själva kunna utföra relevanta informationssökningar. Jourhavande bibliotekarie är ett komplement för de många studenter som läser på distans och inte har tillgång till ett högskolebibliotek i traditionell form.

Med hjälp av funktionen co-

browsing kan bibliotekarien lägga upp en sökning och utföra den samtidigt som studenten kan följa det hela på sin egen skärm.

Jourhavande bibliotekarie är ett nätuniversitetsprojekt i samarbete med Högskolan i Jönköping, KTH, Mitthögskolan och Lunds universitet.

En svårighet under de första månaderna har varit att nå ut med information om tjänsten.

–Det finns ingen motsvarande tjänst i Sverige men erfarenheter från rena chatttjänster visar att det tar tid att få genomslag för nya sätt att arbeta, säger Agneta Brolund, bibliotekarie vid Mitthögskolan och en av projektets samordnare. ■

Juridisk handbok

En webbaserad handledning, kallad Legala handboken, som vänder sig till nätlärare, kursadministratörer och studenter blev färdig under hösten 2003. Handboken ger svar på juridiska frågor med koppling till IT-stödd distansutbildning.

Handboken, som utvecklats i projektform av Myndigheten för Sveriges nätuniversitet i samarbete med flera lärosäten, tar upp lagar och regler på områden som upphovsrätt och offentlighetslagstiftning. Den behandlar vanliga frågor inom kursadministration, undervisning, examination och arkivering och innehåller även lästips.

Andra delar i handboken är en juridisk ordlista och ett diskussionsforum.

Premiär för handboken var den 1 oktober. Den hade runt 6.000 besökare under de tre månader den fanns tillgänglig förra året.

–Handbokens syfte är att reda ut begreppen inom nätjuridik och att inspirera till vidare läsning och samarbete kring dessa frågor, säger projektledaren Margareta Hellström. ■

Kurs i barfota-TV

Kurser i barfota-TV. Så sammanfattar projektledaren Henrik Axlid den nya satsning som görs på videoproduktion för internetbaserad distansutbildning.

–Projektet VIND handlar om att höja kvalitén på lärosätenas videoproduktion. Det går faktiskt att med knappa resurser producera videomaterial av hög kvalitet för nätet, säger Henrik Axlid.

Under 2003 hölls kurser i Göteborg, Halmstad, Karlstad och Piteå. I huvudsak lärare, men även fotografer och tekniker, fick utbildning i videoproduktion under totalt fem dagar.

En bärande del i kurserna är att under 24 timmar producera en

egen film, från idé till färdig produkt.

–Det har visat sig att spännvidden är stor bland produktionserna med allt från konkreta laborationer till föreläsningmoment. Projektet handlar mycket om att tänka till kring videoproduktion med utveckling av dramaturgi och berättarteknik.

–Att vi som jobbar med VIND har en bakgrund inom journalistiken ser jag som en styrka när det gäller att utveckla den här distributionsformen för utbildning, säger Henrik Axlid.

VIND (Video i Nätuniversitetets distanskurser) drivs av Göteborgs universitet och finansieras av Myndigheten för Sveriges nätuniversitet. ■

Britten Ekstrand och Inge Bernhardsson filmar på Nätuniversitetets kurs i videoproduktion. Kursen genomfördes augusti 2003 på Högskolan i Halmstad.

Pedagogik och lärprocesser

Ett särskilt institut för högskolepedagogik och lärprocesser, HELP, startade sin verksamhet vid Karlstad universitet 1 januari 2003. Institutet ger lärarkåren tekniskt och pedagogiskt stöd för att underlätta distansutbildning.

Institutet är resultatet av ett utredningsarbete som universitetet satte igång för ett par år sedan när propositionen Den öppna högskolan och inrättandet av Nätuniversitetet var aktuellt. Verksamheten sorterar under universitetsbiblioteket.

–Med hjälp av en central organisation som samlar all kompetens kring distansutbildning lyfter vi de här frågorna. Institutet ansvarar även för högskolepedagogik och personalutbildning, säger Johanne-Sophie Selmer, Karlstad universitets samordnare av flexibel utbildning.

Det första verksamhetsåret har till stor del handlat om introduktionen av den nya, webbaserade utbildningsplattformen med utbildning och support knuten till den. Projektmedel, totalt fem miljoner kronor, har också fördelats som stöd till olika utvecklingsprojekt. ■

Högskolan i Jönköping utbildar bland annat i lärcentraskap.

Tiopoängskurs i lärcentrautveckling

Högskolan i Jönköping arbetar på bred front med att engagera länets kommuner i den högre utbildningen. Satsningen på ett samarbetsorgan för flexibelt lärande har följts upp med en metodhandbok och lärcentraskurser

–Det handlar om att skapa ett ”vi-perspektiv” – att undvika att högskolan och länets kommuner hamnar på olika stolar, säger Johan Fridell vid Högskolan i Jönköping.

De 13 kommunerna i Jönköpings län och högskolan bildade för några år sedan Rådet för flexibelt lärande. I takt med ökade möjligheter till distansutbildning, med webbaserade kurser genom Nätuniversitetet, har samarbetet fördjupats.

Numera finns en gemensam metodhandbok för lärcentra och högskolan. Det är en form av kvalitetsmanual som täcker områden

som pedagogik, teknik och organisation med koppling till distansutbildning.

Nära lärcentra

Högskolan i Jönköping har även gett en tiopoängskurs i lärcentrautveckling och samarbetar med flera västsvenska lärosäten om en nätbaserad kurs i lärcentraskap.

–Det pågår ett intressant arbete inom ramen för VKF, Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande, med att knyta lärosäten och lärcentra i vår del av landet närmare varandra, berättar Johan Fridell. ■

Distanshandbok & komigång-guide

Komigång-guide på nätet och distanshandbok är exempel på hur lärosätena ger nya studenter stöd.

MONIKA HATTINGER, HÖGSKOLAN I TROLLHÄTTAN/UDDEVALLA:

–En distanshandbok skickas ut med välkomstbrevet till alla nya distansstudenter sedan förra hösten. Handboken är för oss ett sätt att knyta ihop högskolan med lärcentra och enskilda distansstudenter.

Den ger praktisk information om hur man läser nätbaserat eller via lärcenter och tar upp områden som distansteknik, antagning, examination och studentsupport i form av vägledning och biblioteksservice.

CHRISTOPH TIEDTKE, HÖGSKOLAN I KALMAR:

–Vi valde att under hösten 2002 introducera en komigång-guide, som kan presentera högskolans studieplattform nu.hik på nätet. Den ger allmän information om teknik, tillgänglighet och kommunikation kopplad till studieplatsen, men innehåller också

en snabbguide på fem-tio minuter för att komma igång med studierna. ■

Utvecklingen sätter fart i Lund

Multimediaverkstad, studentdatorrådgivare och IT-kurser för lärare är exempel på verksamhet som engagerar UCLU, Utvecklingscentrum för lärande och undervisning, vid Lunds universitet.

Sedan många år finns en multimediaverkstad vid campus som erbjuder lärarna handledning för produktion av digitalt undervisningsmaterial. Under de senaste två åren har vi märkt att verkstan används alltmer, säger IT-pedagogen Lotty Larson, som är biträdande enhetschef på UCLU.

–Jag tror att utvecklingen hänger ihop med att lärare som varit igång med kurser på nätet inser att allt inte kan vara texter i långa sjok. Till slut kommer man till en

punkt där man vill få studenterna att använda datorns multimediala möjligheter.

UCLU bildades 1 mars 2002 genom en sammanslagning av två enheter och under 2003 fick verksamheten struktur med olika utvecklingsinsatser, rådgivning och utbildning.

Support till student

Utvecklingscentret har blivit en viktig del i infrastrukturen för de nätbaserade kurser som ges av universitetet, bland annat finns

studentdatorrådgivare som sju dagar i veckan ger teknisk support. Många nätstudenter använder sig av den resursen. Dessutom erbjuder UCLU särskilda kurser i nätpedagogik för lärare och en form av konsultstöd både pedagogiskt och tekniskt till lärarlag som arbetar med nätbaserade kurser.

Under 2003 tog utvecklingen med synkrona nätmöten mellan lärare och student fart vid Lunds universitet, en satsning på virtuella klassrum med interaktiva möten i realtid i ljud och bild. ■

Luleå satsar på gemensam plattform

Myllret av olika lärplattformar är historia vid Luleå tekniska universitet. Sommaren 2003 togs beslut om en gemensam plattform som grund för den IT-baserade lärmiljön.

Tidigare fanns en mängd olika lärplattformar – kommersiella och egenutvecklade – vilket gav en splittrad bild för studenterna och försvårade samordning mellan institutionerna.

Arbetet med att upphandla och införa en gemensam plattform inleddes i november 2002 och trots projektets storlek, med runt 3.400 arbetstimmar, kunde beslut tas på rektorsnivå redan i juni 2003.

Valet föll på en norsk plattform

och under hösten infördes systemet för att sedan tas i kontinuerlig drift i början av 2004.

Den gemensamma lärplattformen är ett delprojekt vid Luleå tekniska universitet i en flerårig

”På sätt och vis är det en omöjlig uppgift att hitta en lärplattform som passar alla användare ”

satsning på flexibel distansutbildning. I upphandlingen lyftes fyra delar fram som särskilt viktiga: systemets funktionalitet, ekonomi, integration och teknisk lösning samt användarvänlighet.

Satsningen i Norrbotten har

följts med stort intresse från andra lärosäten.

–På sätt och vis är det en omöjlig uppgift att hitta en lärplattform som passar alla användare vid ett stort lärosäte. Det är viktigt att visa ärlighet och öppenhet för systemets starka och svaga delar, betonar projektledaren Katrin Holmgren.

En del har reagerat över att Luleå tekniska universitet lagt ner så stora resurser på arbetet med att handla upp en ny utbildningsplattform.

–Det hade säkert gått att hitta en bra produkt med mindre arbete, men det har varit viktigt att förankra satsningen i organisationen och därför tycker jag att det varit värt allt arbete. ■

Flexwebben har vuxit

Flexwebben är Mitthögskolans samlade information om flexibelt lärande. Webbplatsen har utvecklats av lärare, bibliotekarier och IT-tekniker. Praktisk information, pedagogik och länkar till vetenskapligt material i ämnet är delar av innehållet.

–Från början var flexwebben en renodlad kunskapsbas för Mitthögskolans anställda, men idag innehåller den information till alla som är intresserade av flexibelt lärande inom högskola och universitet, berättar Cathrine Lindqvist på Mitthögskolan. ■

Klickar du på "flexakuten" får du svar på frågorna var, när och vem i flexibelt lärande. Se mer under www.mh.se/flexwebb.

Barnskötare tar lärarexamen på distans

Treterminsstudier gör att Eva Elmenmyr i Växjö hinner ta lärarexamen på fyra år – trots att det bara handlar om halvfartsstudier. Hon är en av barnskötarna som läser till förskollärare.

Jag har jobbat i tolv år och hela tiden velat läsa vidare. Distansutbildningen gav mig de praktiska möjligheterna att göra det, säger Eva Elmenmyr.

Till vardags arbetar hon på

Sandsbroskolan, en 1-6-skola i utkanten av Växjö. Eva Elmenmyr har anpassat sitt schema till studierna och har avsatt framför allt fredagarna till att läsa.

På terminsbasis handlar det om halvfartsstudier. Men eftersom en

extra sommartermin lagts in blir det i praktiken trekvartsfart. Distansutbildningen ges av Växjö universitet och i första omgången är det främst studenter från regionen som börjat läsa den.

–Det är nästan ingen av oss som behöver ta studielån och det känns som en bra helhetslösning med distansstudier och tre terminer. Vi började plugga 2003 och

Eva Elmenmyr vidareutbildar sig till förskollärare.

smygstartade lite under sommaren eftersom många saknade datorvana. Jag tror inte att semesterperioden behöver kännas alltför sönderhackad för att vi läser samtidigt, säger Eva Elmenmyr.

Varför vidareutbilda sig till förskollärare?

–Framför allt handlar det om självkänslan. Jag har arbetat ihop med förskollärare i många år och det känns naturligt att ta det här steget. Lönemässigt är inte skillnaden så stor.

Utbildningsprogrammet (120/140 poäng) ger en lärarexamen för förskola och förskoleklass. Höstterminen är densamma som på traditionella program, men vårterminen avslutas i maj och sommarterminen sträcker sig från maj till september.

Extratermin maj-september

–Vi har prövat ett system med sommarterminer tidigare vid distansutbildningar för obehöriga lärare. Erfarenheten är att studenterna upplever en tidig examen som viktigare än sommarledighet, berättar Ulf Rosén, som är utbildningsledare vid Växjö universitet.

Studenterna är indelade i basgrupper och en stor del av arbetet sker i nätbaserad form. Tre gånger per termin samlas man i Växjö för gemensamma undervisningstillfällen.

Målgruppen är enbart barnskötare. Många i yrkesgruppen har en ettårig barnskötarutbildning från komvux och trycket på Växjöutbildningen har varit stort med 350

”Framför allt handlar det om självkänslan”

sökande förra året. Av dessa påbörjade runt 240 studenter utbildningen.

Ulf Rosén förklarar bakgrunden till satsningen:

–Den nya lärarutbildningen med gemensam ingång innebär stor valfrihet för de studerande och det har visat sig att andelen som väljer att utbilda sig mot förskolan har minskat. Dessutom har maxtaxan inneburit ett ökad behov av utbildad personal.

–Många barnskötare vill också läsa vidare. Från utbildningsdepartementet har det kommit tydliga signaler om att inte skära ner så att det blir färre, utbildade förskollärare och det här är vårt sätt att möta det arbetskraftsbehov som inte minst kommunerna i regionen flaggat för. ■

Handleder på webben

Kliniska handledare i vården kan hålla kontakten med högskolan – även vid nätbaserade utbildningar.

”Handledare på nätet” är ett samarbetsprojekt mellan Hälsohögskolan i Jönköping och Myndigheten för Sveriges nätuniversitet.

–I många fall saknas resurser, både tidsmässigt och ekonomiskt, för att åka runt och träffa alla handledare. Kommunikation via en utbildningsplattform kan vara ett bra alternativ för olika former av vårdutbildningar, säger Annika Lindberg, universitetsadjunkt och ansvarig för Högskolan i Jönköpings specialisering inom ögonsjukvård.

40-poängsutbildningen är numera helt Internetbaserad och innehåller en 10-poängskurs i kliniska studier.

I projektet har högskolan hållit kontakt med nio handledare, vilka i sin tur haft ansvar för varsin student vid olika kliniker runt om i Sverige. Efter ett inledande, fysiskt möte under två dagar sköttes kontakten mellan lärare och handledare via en webbplattform.

Anna Tillman, ögonsjuksköterska vid Centrallasarettet i Växjö, var en av studenterna som avslutade vidareutbildningen under 2003:

–Det har fungerat bra, både kontakten med min handledare här i Växjö och dialogen med högskolan via webben. Jag är positivt överraskad över att man kan få så mycket stöd i en IT-baserad utbildning. ■

FOTO: ERLAND SEGERSTAD

Karin Tourn har tidigare arbetat som missionär i Sydamerika under många år. Hon talar spanska, men läser nu för första gången en ordentlig språkkurs.

Karin tränar spanskt uttal

I studierummet hemma i Skelleftehamn kan Karin Tourn träna språkliga uttal via nätet. De olika fraserna spelas in via den egna datorn och sparas på en server vid universitetet i Umeå. Läraren återkommer senare med muntlig feedback om hur det låter via samma server.

–Just att ha tvåvägskommunikation med universitetet känns viktigt för den muntliga delen av språkundervisningen, berättar Karin Tourn. I mitt fall har det dock varit en del tekniska problem eftersom jag bara har modem och får anpassa mig efter när det är lite trafik på nätet.

Tekniken används i Umeå universitets kurser i spanska på A-nivå. Den har utvecklats i samarbete med fakulteten för tillämpad fysik och elektronik.

En examensarbetande student satte ihop en applikation i flash,

som gör uttalsträning via kurswebben möjlig.

Tekniskt är det en ganska enkel lösning, men universitetsadjunkt Berit Aronsson betonar att det krävt en del pedagogiskt nytänkande för att fasa in den formen av uttalsträning i kursen.

–Normalt arbetar vi med uttalsträning vid det språkklubb som finns på campus i Umeå, men jag hade funderat länge på hur man kan göra det från sin egen dator och ändå få feedback från en lärare, säger hon.

–Vi började använda tekniken

i höstas och det har fungerat över förväntan. Trots en hög andel datorovana studenter har förvånansvärt få haft problem och i dessa fall har det handlat om långsamma modemuppkopplingar eller inställningar på datorn i hemmet.

Systemets interface (användargränssnitt) måste vara oerhört användarvänligt för att det ska fungera från hemmiljö för studenterna. En fungerande support, om någonting krånglar, är också viktigt.

Karin Tourn har tidigare arbetat som missionär i Sydamerika under nio år:

–Jag arbetade då med spansktalande barn på daghem och motsvarande fritids. Men jag har aldrig läst en ordentlig språkkurs och ser fram emot att få ett betyg i spanska. ■

Samarbete och konkurrens

Satsningen på Nätuniversitetet har ökat samarbetet mellan lärosätena, men har samtidigt också ökat konkurrensen. Många lärosäten har sett möjligheter till både nationell profilering och samverkan i utveckling av kurs- och programutbud inom olika ämnesområden.

Tar ingengörsexamen på väg till sitt jobb

På tåget mellan Rättvik och Borlänge finner Lars Glomsröd studiero. Föreläsningen i linjär algebra, med lärare från Högskolan i Kalmar, följer han via sin bärbara dator. Han läser för att ta en ingenjörsexamen vid Högskolan i Gävle i samarbetsprojektet *Ingenjör online*, som samordnas av Blekinge tekniska högskola.

FOTO: PATRIK LINDSTRÖM

Lars Glomsröd arbetar heltid samtidigt med att han läser till ingenjör.

–De två timmarna som jag arbetspendlar är guld värda för studierna. Det skulle vara svårt att få ihop det annars eftersom jag jobbar heltid och samtidigt pluggar full fart, säger Lars Glomsröd.

Arbetsplatsen är Vägverkets huvudkontor i Borlänge, där han jobbar en del med system- och webbutveckling. Det gjorde den internetbaserade ingenjörutbildningen intressant. Efter ett första, gemensamt år kommer han att välja inriktningen datateknik.

Lars Glomsröd har annars en helt annan utbildningsbakgrund med en examen i filosofi.

–Att jag läst mycket tidigare är en klar fördel. Det kan kännas lite frustrerande att det saknas möjligheter till diskussioner med läraren direkt efter en föreläsning, men det får man ta som distansstudent för att få arbete och studier att gå ihop.

Ingenjör online har utvecklats inom ramen för Nätuniversitetet i ett samarbete mellan åtta lärosäten. Grundidén är att den nätbase-

rade utbildningen finns vid samtliga högskolor, men att kurserna ges från ett lärosäte i tåget.

Två gånger per termin har studenterna möjlighet att samlas vid frivilliga helgsammankomster. En stor del av undervisningen sker genom förinspelade föreläsningar som hämtas hem från utbildningens kurshemsidor. De examinationsformer som prövats är hementamen, campustentamen och inlämningsuppgifter.

89 studenter påbörjade utbildningen höstterminen 2003 efter lokal antagning vid fyra lärosäten. Ungefär hälften fanns kvar efter en termin.

–Vi har provat oss fram under den första tiden och en nyckelfråga är om vi ska satsa på en gemensam utbildningsplattform. Studenterna efterfrågar det, men hittills har vi utgått från befintliga kurser och lyssnat mer på lärarna i det fallet, säger projektledaren Anders Nelsson vid Blekinge tekniska högskola. ■

Är du lärare men vill bli magister?

En ny magisterutbildning med ämnesbredd i IT-stödd distansutbildning har på initiativ från Institutionen för lärarutbildning (ILU) vid Uppsala universitet utvecklats i samverkan mellan fem lärosäten.

Tidigare har bland annat Uppsala universitet i likhet med flera andra högskolor gett egna magisterutbildningar eller kortare kurser för målgruppen lärare med behov av kompetensutveckling inom IT-stödd distansutbildning.

Bredare utbud

–Men studenterna var så pass få inom detta område att det var svårt att planera utbudet och genomföra kurserna på ett kvalitativt bra sätt. Genom samverkan mellan lärosätena kan vi nu erbjuda kurser både med ett bredare utbud och med en bättre kvalitet. Konkurrens mellan lärosätena om en så liten grupp studenter är inte någon bra idé, säger Arne Lindquist vid ILU.

Start 2004

Övriga lärosäten som deltar i samarbetet är Blekinge tekniska högskola, Göteborgs universitet, Högskolan i Kristianstad och Linköpings universitet. Utvecklingen av den gemensamma magisterutbildningen startade med stöd från Nätuniversitetet våren 2003. Kursstart för den nya magisterutbildningen med inriktning IT-stödd distansutbildning är höstterminen 2004. ■

FOTO: LENNART PERLENHEM

Köket bra plats för laborationer

Gunilla Jakobsson visar att man med vardagliga ting kan göra avancerade laborationer. Även om det rör sig om vanliga produkter så får man inte glömma säkerhetsaspekten.

Skafferiet och kylskåpet innehåller massor av komplicerad kemi. Med det som utgångspunkt har Malmö högskola format sina distanskurser i kemi.

Det kan handla om hur syra påverkar ägg, hur en jäsningsprocess fungerar eller att få fram DNA-molekyler från en kiwi.

Matvaror, diskmedel, bakpulver – möjligheterna till kökslaborationer är oändliga.

Gunilla Jakobsson, ämnesansvarig i kemi vid Malmö högskola, menar att verklighetens kemi är mycket mer komplex än labbkemin.

–Ur en pedagogisk och praktisk synvinkel kan det inte bli bättre. I köket handlar det om ganska enkla labbövnningar att utföra, men komplicerade processer att studera och analysera.

–Det är också ett sätt att tvätta bort ämnets dåliga rykte, att kemi skulle vara farligt att hålla på med.

Kemistudenterna får ett antal experiment att utföra varje vecka och resultaten diskuteras och analyseras gruppvis över nätet. Ett par gånger per termin träffas man också fysiskt för labbövnningar.

–Det är viktigt ur säkerhetssynpunkt att studenterna kan hantera kemikalier på ett bra sätt, säger Gunilla Jakobsson.

Dora Sallnäs har gått kursen och arbetar till vardags som lärare i NO-ämnen i årskurs fem och sex.

–Det kändes helt rätt att arbeta med kemi utifrån vad som finns i ett vanligt hushåll. Så lägger vi upp olika experiment för elever på grundskolan. För dem är verkligheten en bra utgångspunkt och då känns det bra för mig att börja där också.

–I en distanskurs är det också idealiskt eftersom man kan utföra en så stor del av arbetet i sin egen hemmiljö. ■

Fjärrstyrt laboratorium

Blekinge tekniska högskola har varit något av föregångare med labbövnningar på distans. En första version av högskolans distanslabb togs i drift sommaren 2000 och användes för laborationer i kretsteori och mätteknik. I distanslabbet fjärrstyrs experiment i Ronneby från laborantens hemdator.

–Det är så nära ett vanligt labb man kan komma och internationellt märks en tydlig utveckling mot alltmer laborationer på distans. Sverige har inte kommit lika långt som exempelvis Finland, men infrastrukturen kan ge möjligheter att erbjuda nätbaserade utbildningar med laborationer till en rimlig kostnad, säger Ingvar Gustavsson, som utvecklat distanslabbet i Blekinge. ■

Bryggga till matematiken

En Internetbaserad matematikkurs blev Elin Ottergrens bryggga till högre studier. Nu har hon gått vidare till att läsa matematik- och ekonomiprogrammet vid Stockholms universitet.

För mig kändes det nödvändigt med en förberedande matematikkurs eftersom jag bara hade läst matte på C-nivå på gymnasiet, säger Elin Ottergren.

Att läsa flexibelt, med rullande intagning och examination, upplevde hon som positivt. Lärarna

gav snabbt feedback på de frågor som dök upp och socialt fungerade det bra som sommarkurs med möjlighet att studera från olika platser med Internetuppkoppling.

Stockholms universitets fempoängskurs består av ett omfattande webbmaterial med möjlighet att både repetera all gymnasimatematik och få en bryggga till högskolematematiken. Studietakten är flexibel och ett elektroniskt seminarium avslutar hela kursen.

Den stora efterfrågan har tvingat matematiska institutionen vid Stockholms universitet att utveckla nya examinationsformer.

–Att sitta och rätta tusentals inlämningsuppgifter går bara inte. Därför har vi tagit fram en lösning för examination on-line, en form av examinationsmotor i vår utbildningsplattform där studenten betar av delar av examinationen efterhand som man läser. Det görs både individuellt och i grupp, berättar universitetslektor Johan Thorbiörnsson.

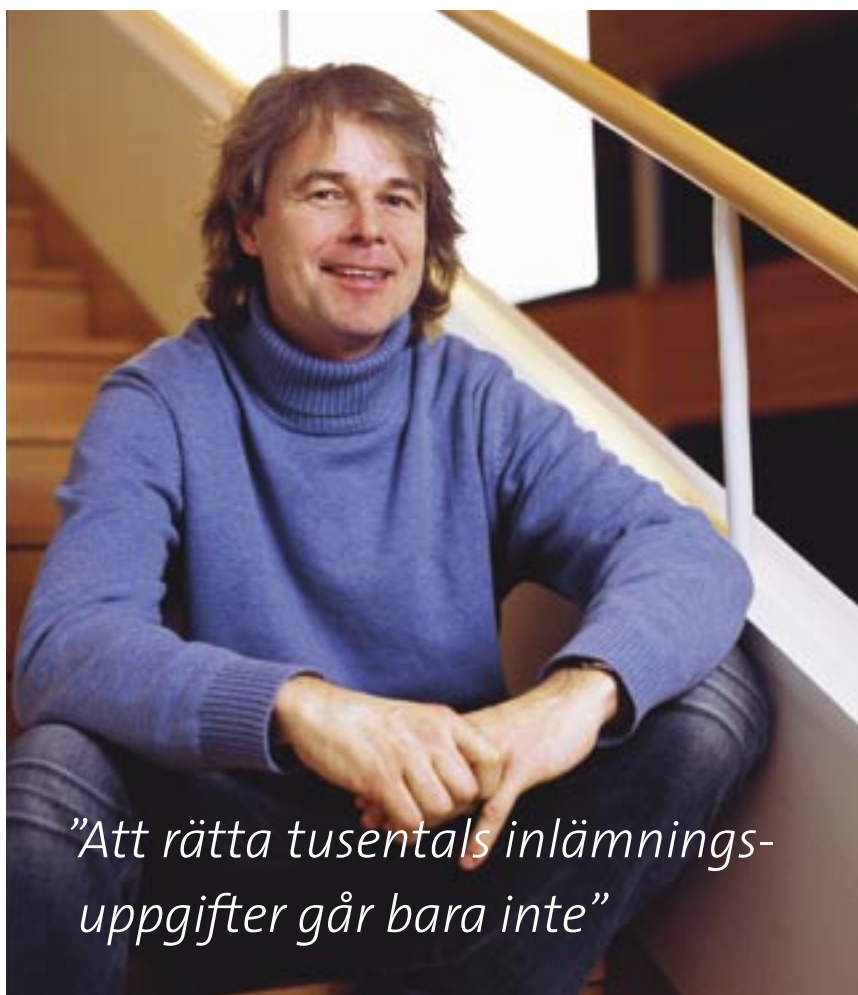
–Att sitta och rätta tusentals inlämningsuppgifter går bara inte. Därför har vi tagit fram en lösning för examination on-line, en form av examinationsmotor i vår utbildningsplattform där studenten betar av delar av examinationen efterhand som man läser. Det görs både individuellt och i grupp, berättar universitetslektor Johan Thorbiörnsson.

Samarbete med Lund

Förra året genomfördes också ett lyckat samarbete med Lunds tekniska högskola. Matematikkursen gavs formellt även i Lund, men med ansvaret för antagning, kursinnehåll och examination vid Stockholms universitet.

Kursen lockade i Lund och Stockholm runt 2.000 studenter i gigantiska, virtuella klassrum under förra sommaren.

–Kursen är helt anpassningsbar när det gäller både deltagarantal och utbildningsanordnare. Samarbetet med Lund ser vi som mycket intressant och i framtiden tror jag det blir mer och mer vanligt med

”Att rätta tusentals inlämningsuppgifter går bara inte”

FOTO: ALEX GIACOMINI

Johan Thorbiörnsson, lektor på Stockholms universitet, berättar hur kursen är översatt till engelska och planeras att gå på export.

*”Helt nya perspektiv
på matematiken”*

samarbete mellan lärosäten om högkvalitativa satsningar, säger Johan Thorbiörnsson.

–Kursen är även översatt till engelska och vi har som mål att samarbeta med utländska universitet och börjar komma igång i liten skala genom ett Sida-projekt på Sri Lanka.

Elin Ottergren tycker att kursen gav helt nya perspektiv på matematiken:

–I gymnasiet handlar det om räknefärdigheter och att traggla siffror. Matematik på högskolenivå bygger mer på logiska strukturer och ett förståelseperspektiv. Det var viktigt att få den insikten innan jag började läsa ett helt program. ■

Elin Ottergren studerar matematik vid Stockholms universitet. För henne blev en internetbaserad kurs en bra inkörsport till universitetsstudier. Hon planerar läsa ett helt program, men tycker att den förberedande kursen gav den trygghet hon behövde innan programmet startade.

Högskolan i Skövde gjorde sitt genombrott

Antalet nätuniversitetskurser ökade från sex stycken år 2002 till arton kurser. Dessutom startade tre specialistutbildningar för sjuksköterskor. 2003 blev ett genombrottsår för Högskolan i Skövdes utbildningar inom Nätuniversitetet. Större delen av nätkurserna ges inom hälso- och vårdvetenskap samt naturvetenskap.

Samordning och neutral arena

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet arbetar med koordination av den IT-stödda distansutbildningen på högskolenivå och fungerar också som en neutral arena för lärosätena.

Kvalitetskriterier vägleder högskolor

En rapport med kvalitetskriterier för IT-stödd distansutbildning fastställdes av styrelsen för Myndigheten för Sveriges nätuniversitet i december.

Kvalitetskriterierna ska ses som vägledande för lärosätena och täcker tre huvudområden:

- *Förutsättningar för utbildning* (tillgänglighet, breddad rekrytering, kursutbud, kompetens, studentinflytande, teknikstöd, biblioteksservice, studievägledning).
- *Genomförande av utbildning* (utveckling av pedagogik och metodik samt examination).
- *Utvärdering*.

Arbetsgruppen leddes av Inger Rathsmann, Uppsala universitet, och kvalitetsrapporten överlämnades till myndigheten i maj. Universitet och högskolor fick därefter möjlighet att komma med synpunkter.

Lärosätena var överlag positiva till den föreslagna modellen för kvalitetsåtgärder, men fortsatt utvecklingsarbete efterfrågades på en del områden, bland annat examination på distans. ■

Studenternas behov förändrar netuniversity.se

Studenternas önskemål om kursinformation och sökmöjligheterna på Nätuniversitetets kursdatabas ska matchas ihop i ett särskilt kursinformationsprojekt.

En webbenkät skickades ut under 2003 och svaren från totalt 170 studenter gav ganska klara besked:

Antal träffar

–Den absolut viktigaste informationen ansågs vara om kurserna innehåller obligatoriska träffar och i så fall hur många. Därefter värderar studenterna information om studietakten och förutsättningarna allmänt när det gäller nätstudier, exempelvis formerna för kommunikation och examination, säger Per Westman, som lett Nätuniversitetets informationsprojekt i samarbete med ett tiotal lärosäten.

Viktigt med dialog

Studenternas informationsbehov ska ligga till grund för förbättringar av sökmöjligheterna på netuniversity.se. Stor vikt kommer då även att läggas på en dialog med lärosätena om vilken kursinformation som efterfrågas. ■

FOTO: JOHN ROCHE

Arbetsgruppen har utarbetat en kvalitetsrapport. Rapporten föreslår en modell för kvalitetsåtgärder, men de rekommenderar även fortsatt utvecklingsarbete.

Lärcentra samlade på ny webbplats

En gemensam ingång till Sveriges lärcentra byggdes upp under hösten i form av webbplatsen larcentra.se.

Satsningen är ett resultat av samverkan mellan tre statliga myndigheter – Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL) samt Glesbygdswerket – och kommunernas tre stora lärcentranätverk: Nitus, KHiS och Westum.

Siljansutbildarna ansvarade för projektledning och officiellt öppnades webbplatsen vid årsskiftet 2003/2004. Larcentra.se ger allmän information om studier vid lärcentra och länkar till samtliga kommuners lärcentra. Webbplatsen ska också på sikt fungera som en mötesplats för bland annat lärosäten, olika utbildningsanordnare, myndigheter och organisationer. ■

Bevakar internationella tidskrifter

En kommitté är tillsatt av Myndigheten för Sveriges nätuniversitet med syftet att bevaka den internationella arenan. Den internationella kommittén inledde sitt arbete under 2003. Kommittén ska fungera som rådgivare till generaldirektören och ansvara för omvärldsbevakning.

Flera av ledamöterna finns med i olika internationella organisatio-

ner och arbetet är uppdelat så att varje ledamot har ansvar för att bevaka varsin tidskrift på området. På sikt är tanken att kommittén även ska ge service i rapportform till lärosätena i Nätuniversitetet.

Internationella kommittén leds av Hans Jalling, pensionerad huvudsekreterare vid Rådet för Högskoleutbildning. En studieresa till Italien genomfördes i november. ■

Internationella kommittén arbetar bland annat med att bevaka olika utländska tidskrifter och rapportera från sina respektive områden.

Populär portal utvecklas stegvis

Nätuniversitetets webbplats net-university.se hade 355.000 besökare under 2003. Flest besökare klickade in sig på sajten under antagningsmånaderna april och oktober. Myndigheten har av kostnadsskäl valt att utveckla webbplatsen stegvis. Under 2003 kompletterades webben med fritextsökning. ■

Bok & Biblioteksmässan i Göteborg

Nätuniversitetet deltog vid Bok & Biblioteksmässan i Göteborg i september med en monter som var gemensam med lärcentransnätverken Nitus, KHIS och Westum. Runt 2.000 tog del av det informationsmaterial som delades ut.

En särskild, 16-sidig tidningsbilaga i 70.000 exemplar hade producerats inför mässan och den skickades senare även ut till samtliga lärcentra och bibliotek i landet. ■

Nätuniversitetet producerade en egen bilaga till mässan.

Vårkampanj för kvinnor 30+

Kvinnor 30+ var den stora målgruppen för Nätuniversitetets informations- och marknadsföringsinsatser under 2003.

Den stora vårkampanjen fokuserade på en trycksak i 220.000 exemplar som distribuerades till bland annat lärcentra och kommunbibliotek. Bland övriga insatser kan nämnas annonsering i högskolornas campuskartor för att

nu intresserade som redan läser på högskolan och ett nytt nyhetsbrev om IT-stödd distansutbildning.

Myndighetens informatörer har också besökt närmare hälften av informationsavdelningarna vid de 34 lärosäten som ingår i Nätuniversitetet. Tanken är att ett närmare samarbete ska resultera i att en referensgrupp bildas. ■

Mentorer och adepter kopplas samman

Mentorer och adepter – stora och små lärosäten – kopplas ihop i ett särskilt projekt som Myndigheten för Sveriges Nätuniversitetet driver. Högskolan i Gävle och Örebro universitet ger stöd till flera av de små högskolorna.

–I vårt fall handlar det om Ersta-Sköndal högskola och Drama-

tiska Institutet. Vi har genomfört seminarier för deras lärare som ett stöd för att komma igång med distansutbildning. Här i Örebro har vi erfarenhet av nätbaserade kurser sedan 1995 och vi kan hjälpa de små högskolorna att undvika en del fallor, säger Lars Sandblom vid Örebro universitet. ■

Uttal tränas i miljö som liknar dataspel

En virtuell talvärld – Traveler – för kommunikation och uttalssträning i språkutbildningar. Det är ett av delprojekten som nätverket ITAS vid Umeå universitet arbetar med.

För italienska

Talvärlden har använts i en distanskurs i italienska och Patrik Svensson, projektledare för ITAS, ser stora utvecklingsmöjligheter.

–Det är ett modernt, pedagogiskt grepp för att arbeta med språk. Kommunikationen sker genom direkt röstöverföring och varje person som deltar representeras av figurer med stora huvuden på skärmen. Talvärlden ger god närvarokänsla och blir lite som att gå in i ett dataspel.

För språklärare

ITAS är ett nätverk för informationsteknik i akademisk språkutbildning med ambitionen att nå Sveriges samtliga språklärare på akademisk nivå. Verksamheten omfattar bland annat regelbundna seminarier och workshops, ett nationellt onlineforum och användning av flera typer av virtuella världar. ■

FOTO: EBBA GAMSTEDT

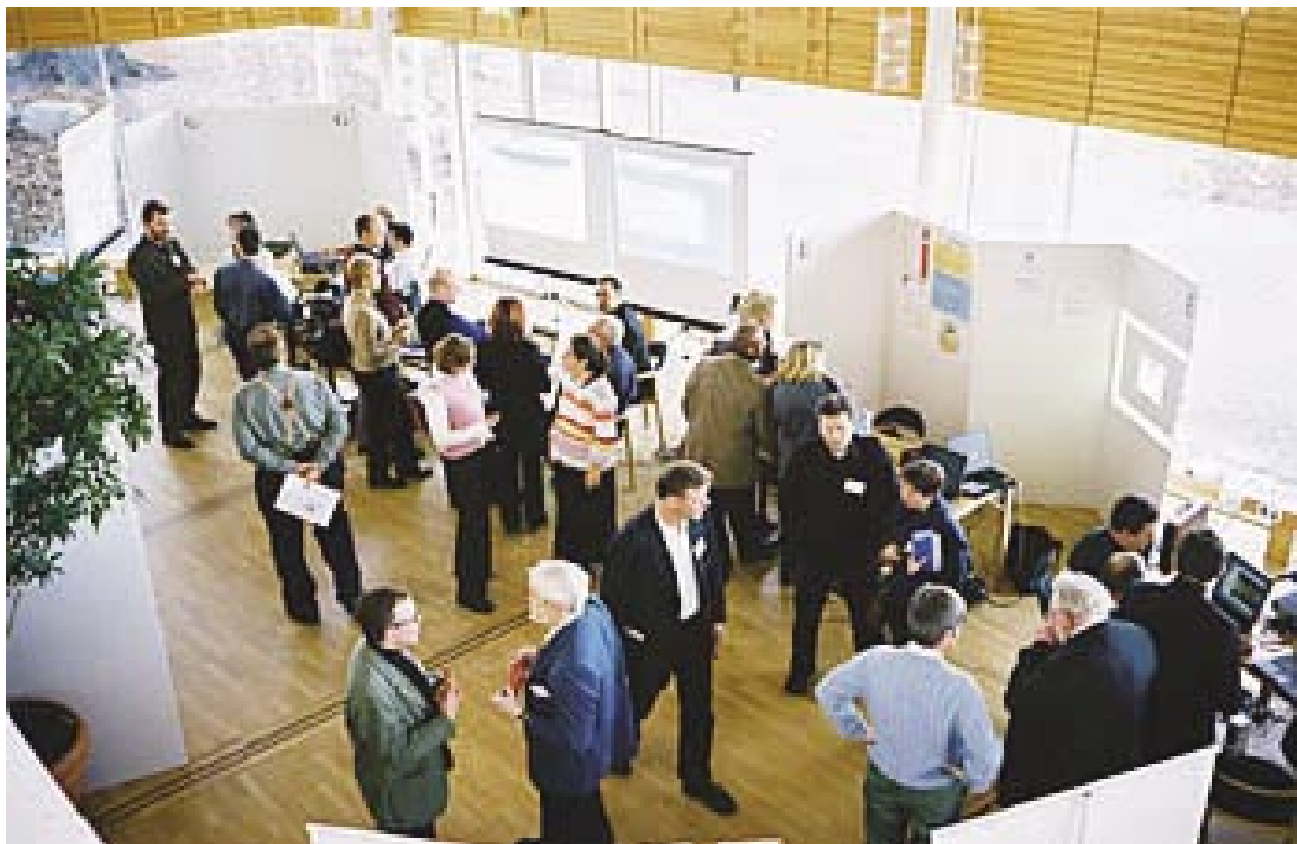
Lisbeth Domfors och besökare Per Svante Landelius i monter på Läkarstämman.

Läkarstämman i Älvsjö fick besök

Ett tiotal personer från Nätuniversitetets lärosäten fanns med vid läkarstämman i Älvsjö, Stockholm, i slutet av november. Det var första gången som myndigheten deltog vid läkarstämman med en egen monter.

Satsningen på montern var ett samarbete med vård- och medicin-

utbildningarna i Skövde, Örebro, Linköping, Luleå, Malmö, Uppsala och Stockholm (Karolinska Institutet). Förutom kontaktskapande och information vid montern fanns Nätuniversitetet med vid stämmans Speakers Corner med korta inlägg i debatten. ■

Ettårsdagen firades med tårta och knytkalas i Stockholm. Det populäraste samtalsämnet var att prata om hur framtidens högskolestudier ser ut. Bilderna till vänster: David Richardson hugger in på tårtorna. Bengt Fernström och Margareta Hellström pratar kring Sverigekartan med alla lärosäten inprickade. William Males förevisar sin kurs i Creative Writing för en intresserad grupp.

Ettårsdagen firades med knytkalas

Nätuniversitetets ettårsdag firades den 13 mars i Stockholm med ett knytkalas. Till kalaset kom drygt 170 personer – pedagoger, IT-tekniker, bibliotekarier med flera.

Samlingen skedde i Aula Magna på Stockholms universitet. Syftet var att summera det första verksamhetsåret och komma med idéer för framtiden. ■

Projekt Nätburen examination sprider goda exempel

En kartläggning av hur universitet och högskolor bedriver nätburen examination har inletts. Tanken är att sprida goda exempel till fler lärosäten.

Inger Österholm, prorektor vid Högskolan på Gotland, håller i kartläggningen, som fått projektstöd av Myndigheten för Sveriges nätuniversitet.

–Bilderna är splittrade. Vissa lärosäten har kommit väldigt långt med examination över nätet, andra har inte alls kommit igång. Därför vill vi lyfta fram goda exempel och göra dem tillgängliga, säger Inger Österholm.

Projektet bygger på samverkan

mellan Högskolan på Gotland, Karolinska institutet, Malmö högskola och Umeå universitet med bland annat seminarier runtom i landet.

Hösten 2003 hölls ett examinationsseminarium på Gotland som en grund för den fortsatta satsningen.

Inger Österholm upplever att det finns en överdriven oro för rättssäkerheten när nätburna examinationsformer diskuteras.

–Jag ser inte det som ett specifikt distansutbildningsproblem, men tyvärr uppfattas det så av många lärare man talar med. Om vi bara kan komma över den här mentala tröskeln, ser jag stora möjligheter att få ett genombrott

för nya examinationsformer.

Malmö högskola är ett exempel som brukar lyftas fram som pionjär på området. Professor Rolf Attström har utvecklat en modell för interaktiv examination i klinisk parodontologi vid tandläkarutbildningen.

Varje student arbetar med övningsfall med hjälp av en personlig lärandemapp, som används som underlag för diskussioner med läraren i den interaktiva examinationen.

En utvärdering visar att modellen stärker studenternas lärande och studiemotivation, men också att interaktiv examination är resurskrävande för lärarna. ■

”Bilderna är splittrade. Vissa lärosäten har kommit väldigt långt med examination över nätet, andra har inte alls kommit igång.”

Viktigt att lyssna på önskemålen

Ett tvådagarsseminarium om nätburna programutbildningar inom vård, medicin, hälsa och omsorg hölls i Örebro i slutet av maj. Representanter från 22 lärosäten var samlade för att diskutera gemensamma problem och förslag till framtida lösningar. En allmän erfarenhet var vikten av att lyssna på studenternas önskemål för att lyckas med utbildningarna. Deltagarna uttryckte starka önskemål om framtida kontakter och erfarenhetsutbyte i nätverk. ■

Kraftfältskonferens samlade 200

Kraftfältskonferensen i Uppsala i april samlade runt 200 deltagare. Konferensen anordnades av de tre stora lärcentrannätverken Nitus, KHiS och Westum, Myndigheten för Sveriges nätuniversitet och statliga Samverkansdelegationen. Temat var samverkan kring flexibel utbildning. ■

© MATS HALLGREN / JOHNER BILDBYRA

Kan tio lärosäten simma åt samma håll? På området IT-stödd distansutbildning har LRC lyckats bli ett fungerande nätverk.

Tio lärosäten i nätverk

Tio lärosäten bildade under 2003 ett nätverk för att arbeta med LRC, Lärande-Resurs-Centrum. Det är ett stöd för lärande med studenter och lärare som målgrupper.

Satsningen sker inom ramen för ett nätuniversitetsprojekt, där både Stockholms universitet och Växjö universitet fått det nationella uppdraget att analysera, utveckla och sprida LRC-modellen.

Samtliga tio lärosäten i nätverket har någon form av LRC-verksamhet och fokus kommer att ligga på erfarenhetsutbyte och spridning av den samlade kunskapen till

övriga lärosäten runtom i landet.

LRC-begreppet är aningen töjbart, men det kan beskrivas som en mötesplats för lärare, studenter, bibliotekarier, pedagoger och tekniker, där det bland annat erbjuds IKT-hjälpmiddel och pedagogisk kompetens.

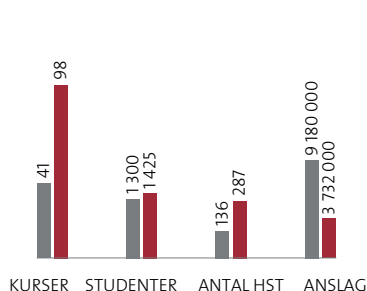
I Sverige har LRC växt fram genom högskolebibliotekens utveckling.

I den tryckta Verksamhetsberättelsen
är nästa 5 sidor på ett utvik.

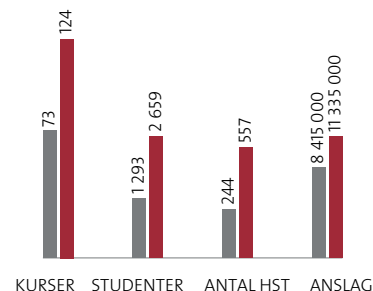
En jämförelse 2002 och 2003

Blekinge tekniska högskola
www.bth.se

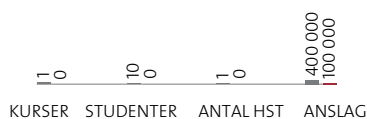

Göteborgs universitet
www.gu.se

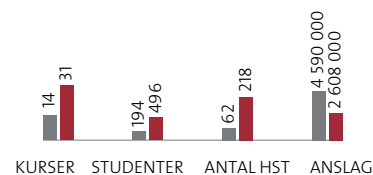
CHALMERS

Chalmers tekniska högskola
www.chalmers.se

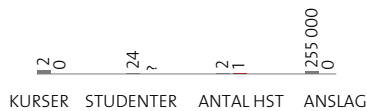
HÖGSKOLAN Dalarna

Högskolan Dalarna
www.du.se

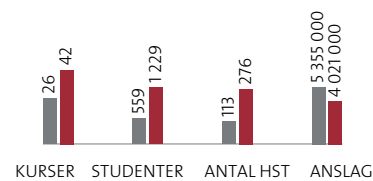

DANSHÖGSKOLAN

Danshögskolan
www.danshogskolan.se

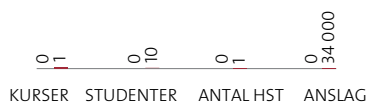

Högskolan i Borås
www.hb.se

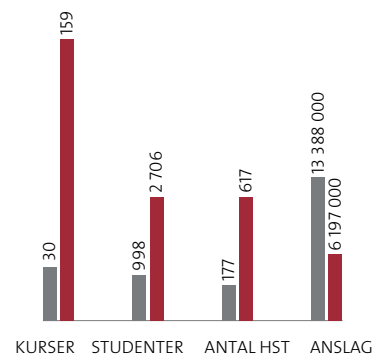

ERSTA & SKÖNDAL HÖGSKOLA

Ersta Sköndal högskola
www.esh.sssd.se

Högskolan i Gävle
www.hig.se

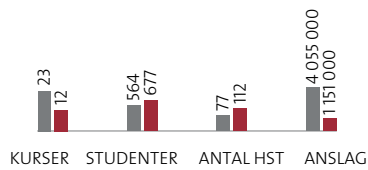
Här kan du se förändringen från år 2002 till 2003 för varje lärosäte.

Med antal HST menas antalet helårsstudieplatser.

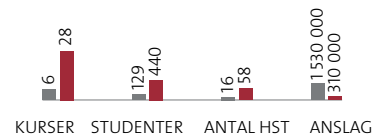
Källa: Antal kurser (fristående kurser och kurser i program) – 2002 förfrågan till lärosätena, 2003 juridiska databasen • antal studenter – förfrågan • antal HST – lärosätenas årsredovisningar 2003 • anslag i kronor – regeringsbeslut.

Högskolan i Halmstad
www.hh.se

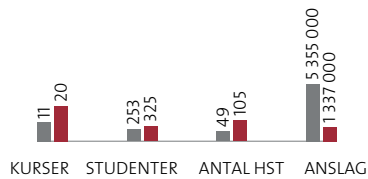

Högskolan i Skövde
www.his.se

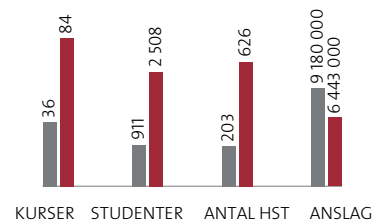

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

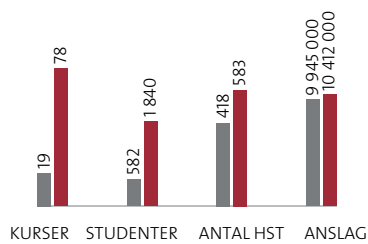
Högskolan i Jönköping
www.hj.se

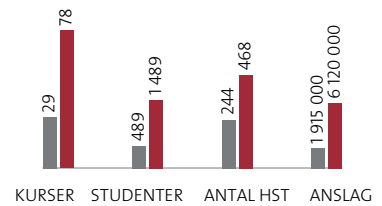
Högskolan i Trollhättan/
Uddevalla
www.htu.se

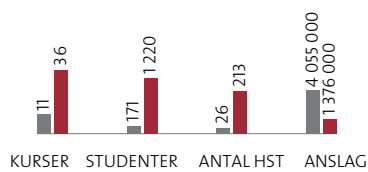
Högskolan i Kalmar
www.hik.se

Högskolan på Gotland
www.hgo.se

Högskolan i Kristianstad
www.hkr.se

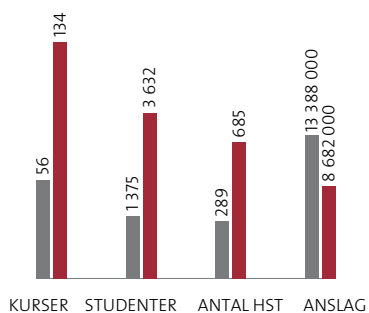

Idrottshögskolan
www.ihs.se

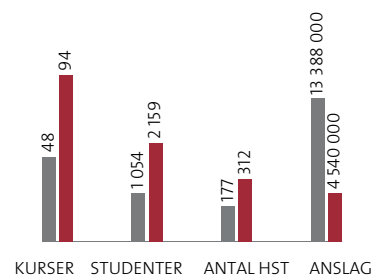

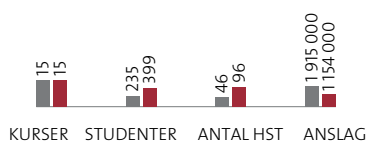
Karlstads universitet
www.kau.se

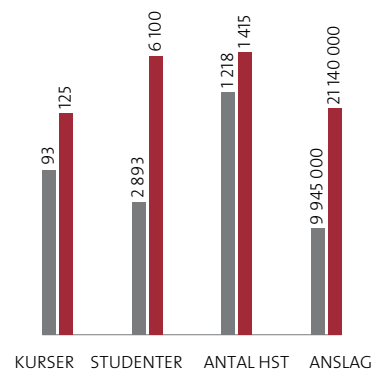
Luleå tekniska universitet
www.luth.se

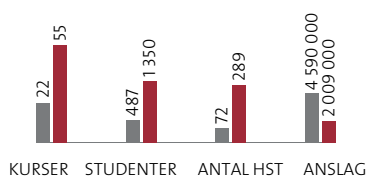
Karolinska institutet
www.ki.se

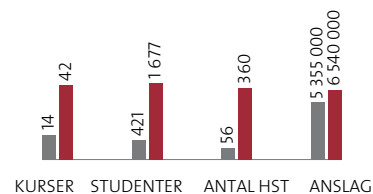
Lunds universitet
www.lu.se

KTH
Kungliga tekniska högskolan
www.kth.se

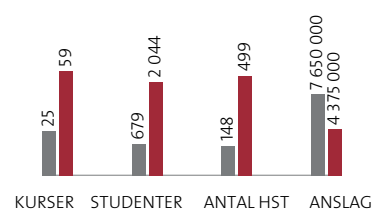
Lärarhögskolan i Stockholm
www.ihs.se

Linköpings universitet
www.liu.se

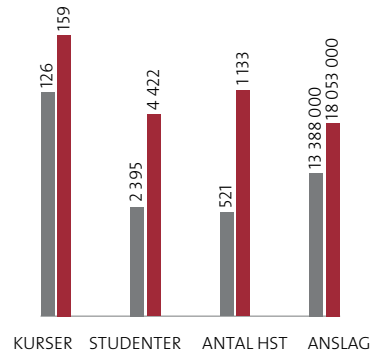

Malmö högskola
www.mah.se

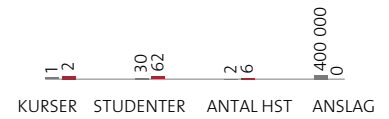

Mithögskolan
www.mh.se

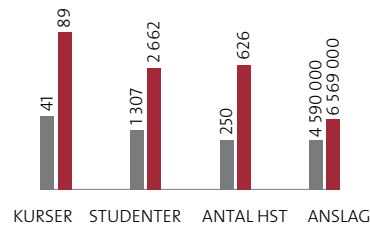

Södertörns högskola
www.sh.se

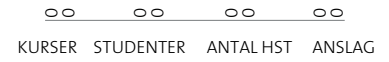

MÄLARDALENS HÖGSKOLA

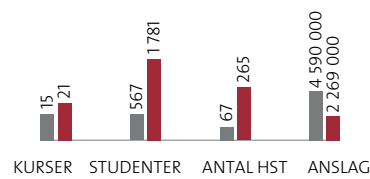
Mälardalens högskola
www.mdh.se

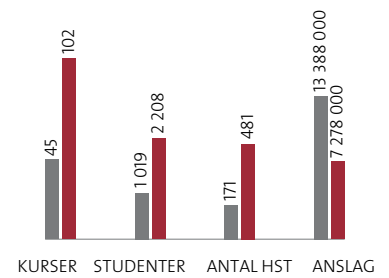
Teologiska högskolan
www.ths.se

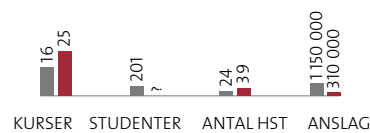
Stockholms universitet
www.su.se

Umeå universitet
www.umu.se

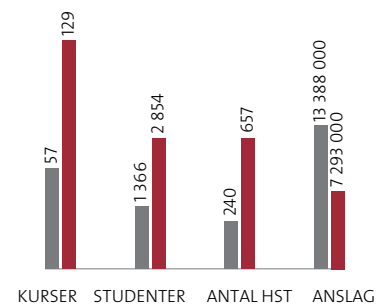

Sveriges lantbruks-
universitet
www.slu.se

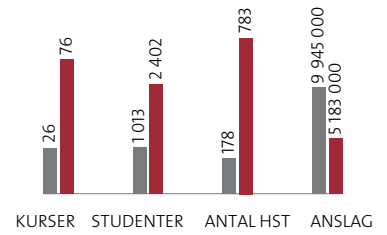
UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala universitet
www.uu.se

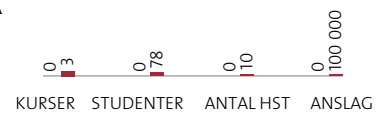

Växjö universitet
www.vxu.se

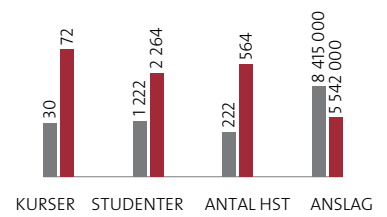

ÖREBRO TEOLOGISKA HÖGSKOLA

Örebro teologiska
högskola

Örebro universitet
www.oru.se

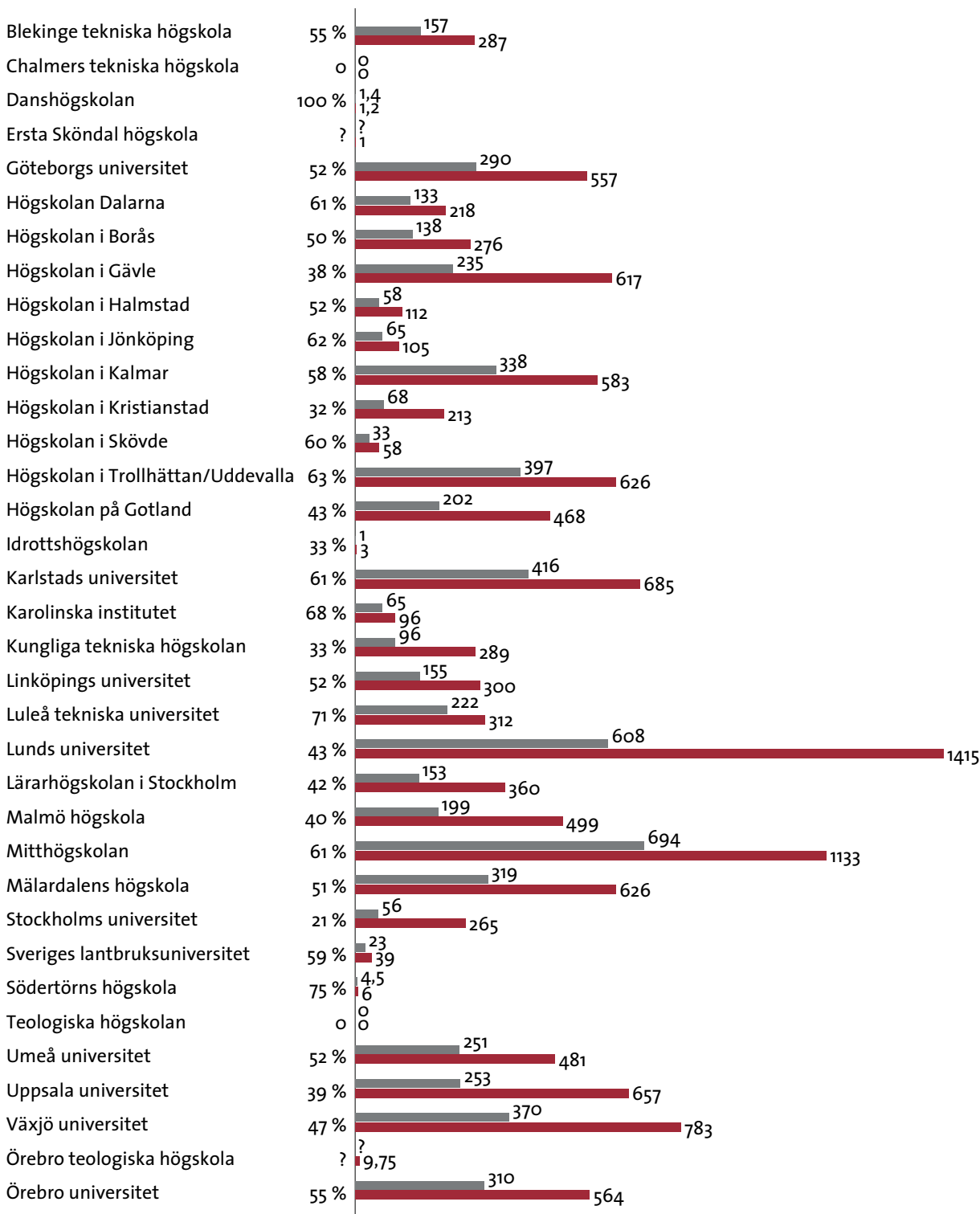
I den tryckta verksamhetsberättelsen
är nästa 4 sidor på ett utvik.

Genomströmning

Diagrammet visar antal helårsprestationer (HPR grå stapel) och antal helårsstudieplatser (HST röd

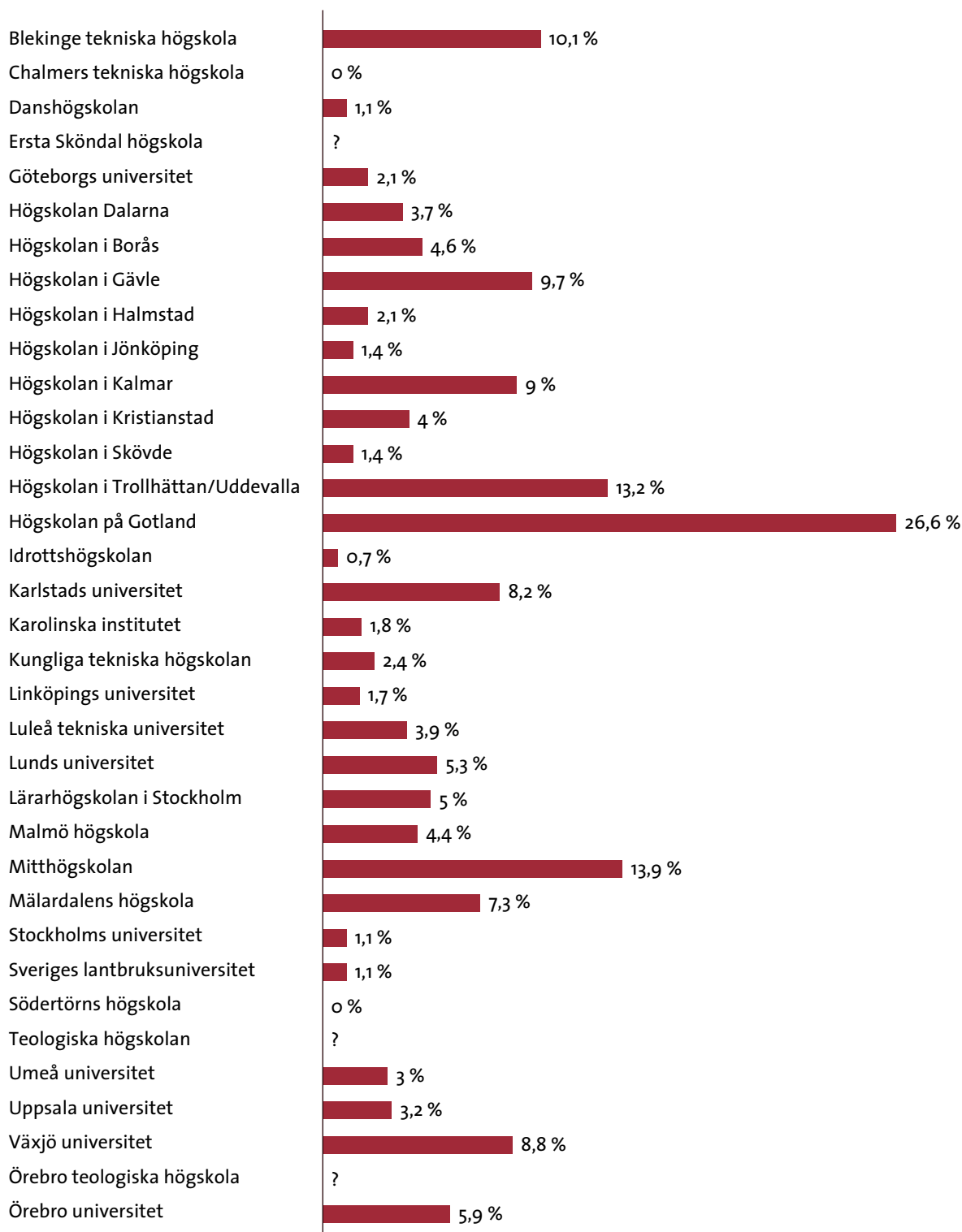
stapel) per lärosäte. Genomströmningen (anges i %) är andelen studenter som slutför studierna med

godkänt resultat (HPR) av samtliga som påbörjat studierna (HST).

Andel nätuniversitetskurser

Diagrammet redovisar hur stor respektive lärosäte erbjuder inom procentuell andel av det totala Nätuniversitetet. antalet helårsstudieplatser (HST)

Projekt i Nätuniversitetet

Breddad magisterutbildning

SYFTE: att bygga upp en magisterutbildning med ämnesbredd inriktad mot IT-stödd distansutbildning, 40 poäng.

Energi och elkraft på nätet – en förstudie

SYFTE: att utreda förutsättningarna för IT-stödda utbildningsprogram på högskoleingenjör-, civilingenjör-, och mastersnivå inom området energiteknik och elkraftteknik.

Förstudie kring plattform för

IT-stödd distansutbildning

SYFTE: att kartlägga den aktuella situationen och skapa underlag för framtida beslut.

Ingenjör on-line

SYFTE: att utveckla och genomföra nätbaserad ingenjörsutbildning inom ramen för Nätuniversitetet. Hösten 2003 antogs den första kullen med studenter.

Jourbibliotekarie

SYFTE: att överföra campusbibliotekens pedagogiska förhållningssätt i informationssökning till en virtuell miljö som gagnar distansstudenter på obekvämtid under kvällar och helger.

Kursutvecklingsmodeller

SYFTE: att ta fram kursmodeller för inspiration och hjälp till lärare verksamma i Nätuniversitetet.

Kvalitetskriterier

SYFTE: att ge förslag på kriterier för vad god kvalitet i IT-stödd distansutbildning innebär.

LRC – läranderesurscentrum på campus

SYFTE: att främja och stimulera utvecklingen av LRC vid svenska universitet och högskolor.

Mentor/adept

SYFTE: att låta två större lärosäten (mentorer) systematiskt erbjuda små lärosäten (adepter) att ta del av erfarenhet och kompetens inom området IT-stödd distansutbildning

Nätburen examination

SYFTE: att bland annat kartlägga vilka metoder som används vid olika lärosäten för att lösa examination över nätet på ett rättssäkert sätt, identifiera gemensamma problem och presentera goda exempel.

Språknätverk

SYFTE: att stimulera till fortsatt utveckling, användning och reflektion över IKT i språkutbildning.

Studentnyttan

SYFTE: att utvärdera Nätuniversitetet genom att följa utvecklingen och avläsa nyttan av nätbaserad utbildning.

Studievägledning

SYFTE: att göra studievägledning mer flexibel genom bland annat metodutveckling.

Video i distansstudier

SYFTE: att höja kvalitetsnivån på videoproduktion för Internetbaserade distanskurser. Syftet nås genom utbildning och kompetensutveckling av personal inom högskolan.

Hinder för samverkan

SYFTE: att belysa administrativa hinder för samverkan inom Nätuniversitetet. Dessa kan finnas i administrativa system eller strukturer hos universitet och högskolor.

Kartläggning av kurser i företagsekonomi

SYFTE: att kartlägga det nationella utbudet av kurser inom företagsekonomi. Kartläggningen ska användas som diskussionsunderlag för samverkan och konkurrens mellan lärosätena.

Förändringsarbete mot flexibelt lärande

SYFTE: att initiera ett förändringsarbete på högskolorna mot ett mer flexibelt lärande. Målgruppen har varit utvecklingsledare som deltagit i en onlinekurs från University of Technology i Sydney, Australien.

Legala handboken

SYFTE: att färdigställa en online-handbok kring lagstiftningen på området som svarar på frågor kring tillämpningar och ger anvisningar.

Nätbaserade vård-, medicin- och omsorgsutbildningar

SYFTE: att utveckla kurser och kompetens genom att identifiera behov och nätverk. Under 2003 har rapporten "Nätburna programutbildningar inom vård, medicin, hälsa och omsorg" givits ut.

Handledning på nätet för blivande ögonsjuksköterskor

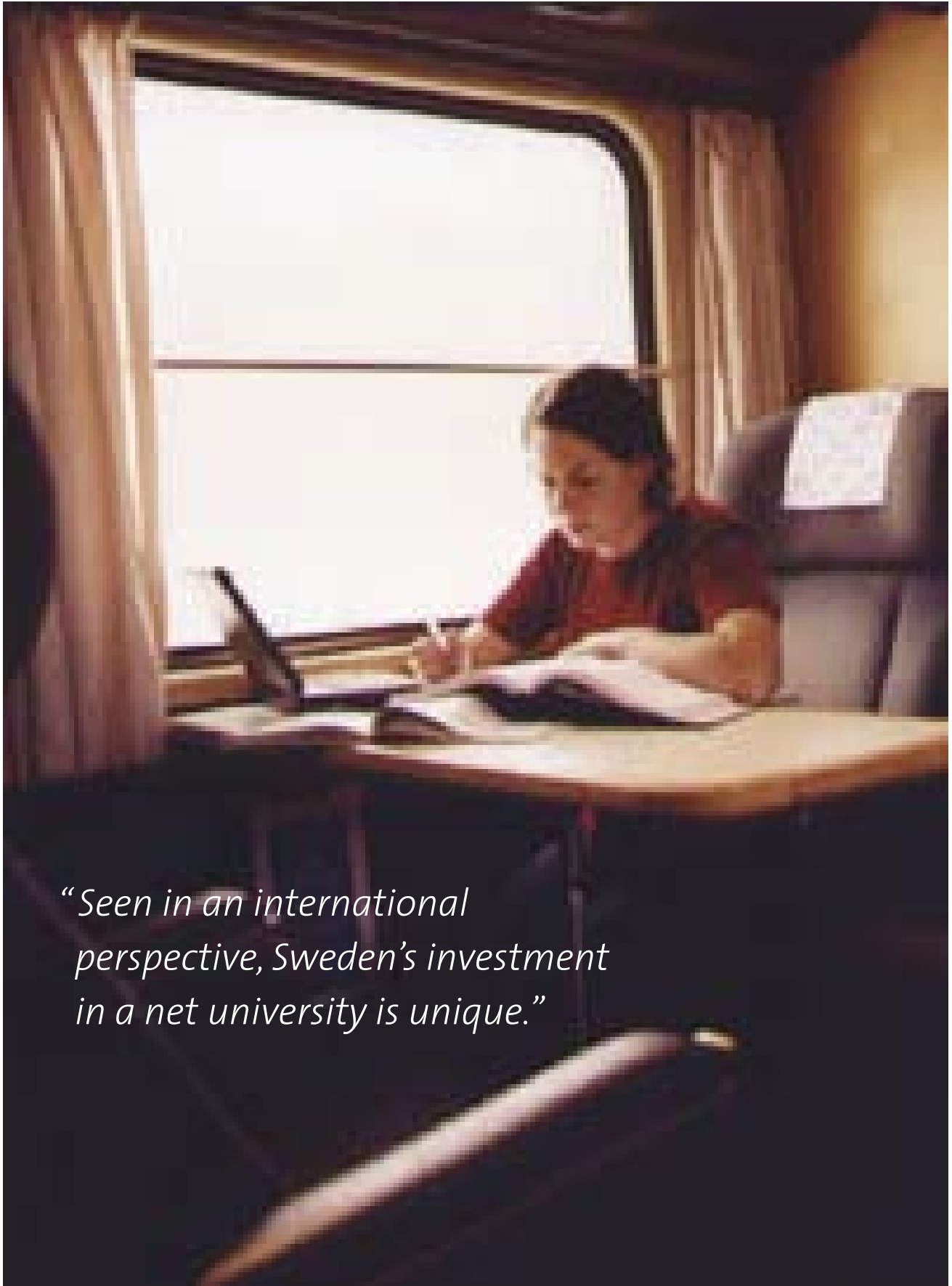
SYFTE: att hitta en form för att skapa kontakt och samarbete med distanshandledare för sjuksköterskor.

Internationell bevakning

SYFTE: att bevaka och vara rådgivande inom området nätbaserat lärande och IT-stödd distansutbildning. Under 2003 har rapporten "Hur Italien möter kunskapssamhället?" givits ut.

Larcentra.se

SYFTE: att stödja uppbyggnaderna av en webbplats för lärcentra. Detta för att studenterna lättare ska hitta samlad information. Projektet har varit ett samarbete med CFL och Glesbygdsverket. Men självklart är lärcentraorganisationerna NITUS, KHiS och Westum delaktiga i projektet.

“Seen in an international perspective, Sweden’s investment in a net university is unique.”

Summary

More than 2.000 courses and educational programmes, from 32 universities and colleges, were registered with the Swedish Net University under 2003. Recruitment to IT-supported distance education widened, with greater numbers of experienced students applying to varied courses.

Seen in an international perspective, Sweden's investment in a net university is unique. It can appear contradictory that both cooperation and competition occur within the framework of the Swedish Net University. One important lesson we have learnt so far has been that the battle to attract an individual student to one's seat of learning doesn't have to prevent cooperation between institutions as regards learning from each other and offering joint educational programmes, says Mats Ericson, director general of the Swedish Net University Agency.

During the past year the Swedish Net University has worked in many areas to promote flexible education. One particular project focused on the necessity for good course information. A web-based questionnaire asked about the requirements of students' information. The information obtained will be used for the improvement of the Swedish Net University courses database.

The Legal Handbook – an Internet based tutorial – was developed and had its premiere in the autumn. It has provided information on legal questions

concerning IT-supported distance education. Another service that began in the autumn was the librarian-on-duty service, where students can get online help with information searching, even in the evenings and at weekends. The IT-gateway www.netuniversity.se has been further developed and has had substantially greater numbers of visitors when compared with 2002. A special international committee, whose role is to act as advisers to the director general, started its work.

The Swedish Net University has also participated in: a project involving video production for Internet-based courses, the establishment of www.larcentra.se which is a support for local community learning centres and the Internet-based educational program Engineer-Online.

At the close of the year a special report, with the quality criteria which should support the quality work carried out in the various seats of learning within distance education, was ratified.

This annual report also presents examples of how various universities and colleges work with IT-supported distance education. ■

Fakta 2003

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet etablerades den 1 mars 2002. Riksdagen fattade beslut i frågan baserat på propositionen "Den öppna högskolan" som kom hösten 2001. Kansliet finns i Härnösand.

- 2.000 kurser registrerades i Nätuniversitetet.
- 55.000 studenter läste inom Nätuniversitetet.
- Nätuniversitetet hade 35 lärosäten i partnerskapet.

Myndighetens huvuduppgifter:

- Registrera kurser som lärosätena anmäler att de vill hålla inom Nätuniversitetet – som bygger på IT-stöd och flexibilitet.
- Presentera kursutbudet på en gemensam webbplats.
- Fördela medel för att främja och stimulera utvecklingen av IT-stödd distansutbildning.
- Sprida nationella och internationella kunskaper inom området.
- Ansvara för administration och samordning inom Nätuniversitetet.

Du hittar oss på:

www.netuniversity.se

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet
Box 194
871 24 Härnösand

Telefon 0611-34 95 00
Fax 0611-34 95 05
info@netuniversity.se

